

Asia: VN/32076/2023

Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: VN:n osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)

Kattava, kokonaisvaltainen ja hyvä 17-18-vuotiaiden alaikäisten, yksintulleiden tp-nuorten näkökulmasta ajatellen. Voi olla päällekkäisyyttä kuntien ja kaupunkien kotouttamissuunnitelmien kanssa, mutta kuntakokeilussa tehdyt kotouttamissuunnitelmat ovat käytännössä hyvin huomioineet koulutustarpeet ja yhteistyön oppilaitosten kanssa. On pyydetty oppilaitosten opetussuunnitelmia ja vastuuhenkilöiden yhteistietoja, jotta voidaan seurata toteutuuko oppilaitoksissa tehty HOKS tai HEKS, kuten on nuoren kanssa sovittu.

Asetus 2: VN:n monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)

Pääsääntöisesti 17-18-vuotiaat yksintulleet, alaikäiset nuoret ovat pitkäkestoisissa koulutuksissa, ja asetuksessa mainitut teemat tulevat nuorten käsiteltäväksi kouluympäristössä. Ei lisättävää asetuksen teksteihin.

Asetus 3: VN:n alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)

Edustajan tehtävää ohjaa kotoutumisen edistämisestä annetussa laki sekä laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta koskien. Tämän lisäksi edustajan palkkiosta on erikseen annettu valtioneuvoston asetus, joka määrää palkkion määrän edustajan työskentelystä. Asetuksen mukaan edustajalle maksetaan 45 euron tuntikorvausta tehdystä työstä, joista Maahanmuuttovirasto ja Ely-keskukset (KEHA) maksavat edustajien korvaukset edustajien tekemien palkkiolaskujen mukaan.

ETU ry haluaa kiinnittää huomiota, että edustajan palkkioon ei ole tehty yhtään korjausta

tai korotusta voimassa olevan lain ja asetuksen voimassaoloaikana. Edustajan palkkioon ei ole tehty korjauksia koko 2000 -luvulla edustajajärjestelmän voimassaoloaikana muuten kuin se, että markkamääräinen palkkio muunnettiin euroiksi siinä vaiheessa, kun eurot otettiin käyttöön Suomessa.

ETU ry haluaa lausunnollaan kiinnittää huomiota myös yhteiskunnassa tapahtuneisiin kohonneisiin elinkustannuksiin. Elinkustannusten nousu sekä inflaatio ovat kasvattanut kaikkien kansalaisten kuluja huomattavasti kuluneina vuosina. ETU ry:n mielestä edustajan palkkiota ohjaavaa asetusta tulee korjata välittömästi niin, että edustajan palkkion määrää nostetaan neljästäkymmenestä (45) eurosta kuuteenkymmeneen (60) euroon. Tämä korotus on linjassa siihen, miten työmarkkinajärjestöt ovat neuvotelleet palkansaajien palkkoja viime vuosien aikana. ETU ry on tehnyt 30.11.2022 aloitteen TEM:lle tuntihinnan nostamisesta 50 euroon, jolloin yhdistyksen aloitteeseen ei reagoitu mitenkään.

Perusteena edustajan palkkion nostamiseen ovat elinkustannusten nouseminen ja se, että koska edustajat eivät ole työsuhteisessa palkkatyössä niin normaaleja palkkatyöläisen palkannosto mekanismeja ei ole käytössä. Lisäksi edustaja maksaa palkkiosta palkanmaksajan verokortilla veron, työeläkemaksun ja työttömyysvakuusmaksun. Myös nämä kaksi jälkimäistä ovat nousseet viime vuosina, joten edustajan käteen jäävä korvaus edustajan 45 euron tuntipalkkiosta on noin 60 prosenttia tuosta 45 eurosta. Palkansaajan sivukulut ovat noin 40 prosenttia palkasta. Lisäksi tulee huomioida, että edustajan tehtävän suorittamiseen, kuluu edustajilla paljon aikaa varsinaisen edustajan palkkion ulkopuolella tapahtuvaan toimimiseen matka-aikojen vuoksi. Alaikäisten lasten asumisyksiköt ovat usein syrjäisillä paikoilla, jonne matkustaminen vie edustajalta runsaasti omaa aikaa, jota ei huomioida edustajan palkkioiden maksatuksessa. Edustajat eivät ole työsuhteessa maahanmuuttovirastoon tai Ely-keskuksiin, jotka vastaavat edustajien palkkion maksusta. Edustajilla ei ole myöskään mitään edunvalvonnallista taustaorganisaatiota, joka neuvottelisi varsinaisesti edustajien

palkkioiden korotuksista valtiovallan edustajien kanssa.

Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)

Ei lisättävää itse asetustekstiin.

Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)

Uudistus on hyvä ja kannatettava. Ei lisättävää itse asetustekstiin.

Muut huomiot

-

Mikkonen Ulla

Edustat turvapaikanhakijalapsille ETU ry. - ETU ry:n hallituksen jäsenet, varapuheenjohtaja Jukka Kursulan johdolla ovat osallistuneet hallituksen sisäiseen keskusteluun lausunnosta.